

Den historiske rute 12

Svar på spørgsmål 11:

B: Christian Julius de Meza.

I de første mange år gav festerne altid overskud, så der var midler til - ud over den almindelige skovdrift - også at holde festpladsen og anlægget i orden med vedligeholdelse af stier og gange, bænke og havelåger, flag og flagstænger og meget andet materiel. Når talen er om udgifter, var det i øvrigt lidt tankevækkende, at der altid blev knust mest porcelæn ved de kirkelige møder!!

Folkemødernes nedgangstid.

Ansaret for mødevirksomheden i Sir Lyngbjerg blev i sin tid lagt i hænderne på et mødeudvalg sammensat på forskellig vis, og det gik strygende. Men i 1930-erne begyndte tilslutningen til folkemøderne at svigte med deraf følgende underskud for arrangørerne, og der opstod uenighed om, hvem der skulle dække det økonomiske tab. Mødeudvalget henviste til en bestemmelse om, at aktieselskabet Sir Lyngbjerg Plantageskulle dække et evt. underskud, men dette havde selskabet angiveligt ingen erindring om. Resultatet blev, at man enedes om i 1936 at opløse mødeudvalget "under de foreliggende omstændigheder" og i stedet fortsætte med aktieselskabets bestyrelse om arrangør.

Forpligtigelsen blev nedfældet i en bestemmelse med flg. ordlyd: "Bestyrelsen for Aktieselskabet Sir Lyngbjergs Plantage har ... Forpligtigelse til og Ansvar for, at der paa Sir Lyngbjerg holdes Møder af folkelig og kirkelig Art saa vidt muligt i Grundtvigs Aand."

Amatørteater.

I 1938 i anledning af 150-året for stavnsbåndets løsning opførte lokale amatørteaterfolk et skuespil med titlen: "På hovmarken" skrevet af daværende lærer i Sir, H. C. Pedersen. Opfø-

relsen var en succes, og man fik øjnene op for, at de naturskabte rammer var den ideelle kulisse for friluftsspil, så man var meget opsat på, at amatørteater skulle være en del af de fremtidige aktiviteter i plantagen.

Rollehæfterne fra den tid blev gemt men ikke glemt, for 50 år efter i 1988 blev "På hovmarken" genopført af amatørskuespillere fra Holstebro-egnens Gymnastik- og Ungdomsforeninger under overværelse af 400 tilskuere.

Friluftsspillet blev dagene efter også opført på Tvis Friluftsscene, Borbjerg Kirkebakke og på Hjerl Hede.

Besættelsestiden.

Tiden under den tyske besættelse (1940 - 1945) betød en opblomstring for møderne. Det folkelige fællesskab manifesterede sig på ny - når man ellers kunne få lov til det. Grundlovs-mødet i 1940 blev således forbudt af besættelsesmagten.

I denne mørke periode blev der skrevet en sang til Sir Lyngbjergs pris. Den lånte måske nok sprogligt lidt rigeligt fra fædrelandssange, men udtrykte klart den placering, som Sir Lyngbjerg havde i egnens liv. Sangen er skrevet af Viggo Bjerre, Kjærgaard Mark i Naur til Sir Lyngbjerg Idrætsforening i februar 1941, og det sidste vers sluttede således:

*"Men naar føje tid herfra de drager,
og Krig og Ufred er forbi,
en Kæmpemindesten fra Danmarks Ager
højt paa din Bankes Top da rejser vi
SIR LYNGBJERG."*

Men teksten kom ikke helt til at passe, for der blev aldrig rejst en sten til minde om befrielse. Måske var tiden ikke mere til den slags monumentale nationale manifestationer, eller også gav besættelsestiden ikke i tilstrækkelig grad anledning til en politisk og folkelig selvbevidsthed og fornyelse, som mange havde ventet og håbet. I hvert fald er det karakteristisk for den stagnation, der kom til at præge efterkrigstidens møder på Sir Lyngbjerg.

Sir Lyngbjerg i dag.

I 2004 var der igen en anledning til at samles til fest på Sir Lyngbjerg. Knap 200 voksne og børn havde fundet vej til bøgeskoven og taget plads på medbragte vattæpper og campingstole. Der var rigtig fest i Naur-Sir, for ikke blot var det 125 år siden, spiren til plantagen blev lagt. Naur-Sir Skole kunne også fejre sit 40-årsjubileum.

Festtalen blev holdt af sognepræsten for Naur-Sir, Henrik Grundbrand Kjær og de lokale amatørskuespillere var atter på scenen. Denne gang opførte de stykket "Svend, Knud og Valdemar" - farcen om de tre danske konger, der delte Danmark imellem sig i slutningen af 1150-erne.

Traditionen med afholdelse af kirkelige møder i det fri blev genskabt i 2005, idet en gruppe præster i Holstebro Provsti tog initiativ til afholdelse af en fælles friluftsgudstjeneste den 5. maj på 60-årsdagen for Danmarks befrielse.

Omkring 500 mennesker trodsede det kølige majvejr og deltog i gudstjenesten, hvor de fle-

ste af præsterne var i præstekjole. De store folkemødernes tid er nok forbi, men der er stadig liv i bakkerne. Bestyrelsen for Sir Lyngbjerg Plantage har i 2011 med tilskud fra forskellige fonde opført en overdækket friluftscene, så der fremover er skabt optimale forhold for friluftsansatninger.

Spørgsmål 12:

Hvad er en tatertøs?

A: En pige, der er tosset med teater,

B: En talentløs pige,

C: En sigøjnerpige.

Svaret finder du på næste informationstavle

Støttet af Fødevareministeriet og EU	
Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri	Landdistrikter.dk
Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne	Danmark og EU investerer i landdistrikterne.
Gennem LAG Holstebro	
HEDESELKABET	
Friluftsrådet Tips- og Lottomidler til friluftslivet	JYSKE BANK
FÆRØH FONDEN	NORDEA FONDEN
Ringkjøbing Landbobank www.landbobanken.dk	Tilsted COM
Holstebro Kommune	